

SAMMANDRAG AF LÄRAN
OM
PENNINGAR OCH MYNT

HVARAF

FÖRSTA STYCKET

MED JURIDISKA FACULTETENS I ÅBO SAMTYCKE

UNDER INSEENDE AF

DANIEL MYREEN,

PH. & J. U. DOCT. JURISPR. & ECON. & COMM. PROFESSOR.

TILL OFFENTELIG GRANSKNING

FRAMSTÄLLES AF

GUSTAF JULIUS COSTIANDER,

WIBURGENS,

Å FILOSOFISKA LÄROSALEN D. 12 APRIL 1815,

p. v. t. f. m.

ÅBO,

Tryckt hos JOH. CHRISTOPH. FRENCKELL & SON.

6.

RENNINGAR OCH MYNT

KYRAT

FÖRSTA STYGGET

RENNINGAR OCH MYNT

RENNINGAR OCH MYNT

RENNINGAR OCH MYNT

RENNINGAR OCH MYNT

RENNINGAR OCH MYNT

RENNINGAR OCH MYNT

RENNINGAR OCH MYNT

RENNINGAR OCH MYNT

RENNINGAR OCH MYNT

RENNINGAR OCH MYNT

RENNINGAR OCH MYNT

RENNINGAR OCH MYNT

RENNINGAR OCH MYNT

RENNINGAR OCH MYNT

RENNINGAR OCH MYNT

RENNINGAR OCH MYNT

1 §.

Med penningar förstår man ett ting, hvilket, såsom allmänt bytesmedel, till betalning för alt annat säljbart kan lämnas och frivilligt emottages. En vara, betraktad i dess function såsom allmänt bytesmedel (penningar), skiljes i detta begrep ifrån varor mot hvilka den tjänar till utbyte; ehuru den äfven under sin bestämmeelse till bytesmedel bibehåller naturen af en vara, så att dess relativa värde, lika som den sistnämdes, kan stiga och falla; Penningar äro därför ingen absolut måttstock på varors värde, men en relativ jemnförelse-Vehikel till bestämmande af deras pris.

2 §.

Genom behovet, af en lätt *jemnförelsegrund* och ett antageligt *genvärde* vid Warors utbyte, och af ett *värde-tecken*, för att derefter kunna beräkna värdet af hvilken förmögenhet som häldst, hafva en eller flere varor i början genom allmänna bruket blifvit antagne till allmänt bytesmedel (penningar). Ett utbyte af penningar emot varor heter *Köp* och *Salu*.

3 §.

En vara, för att såsom allmänt bytesmedel uppfylla nysnämde functioner, måste äga flere nödige egenskaper, iflynerhet

A

nerhet, att lämna *fäkerhet* om ett medföljande fullt genvärde åt emottagaren, och äga *vighet* för begagnande till varu-omfättningen. Genom bruket af de ädla metallerna vinnas hufvudsakligen desla ändamål, hvarföre de ock hos Civiliserade Nationer dertill blifvit begagnade; Men då det är ett viktigt föremål för allmänna Hushållningen, att genom en tjenlig atdelning uti mindre stycken, vinna bekvämlighet för omfättningen, och tillika en lätt öfvertygelse och fäkerhet, att uti hvarje stycke erhålla Metall af en viss mängd och finhet, har man vanligen i alla Länder updragit åt Regeringen, såsom högsta uplysnings Magten i Ekonomi-mål, rättigheten att derom förordna. Myntväsendet är således en Ekonomisk inrättning, och utmyntningen, en Politisk anstalt till Underfåtarnes bekvämlighet, för högsta fäkerhet skulld updragen åt Regeringen, som derföre icke bör betrakta den samma såsom ett monopol medel till vinst.

4 §.

Metall-mynt är ett stycke metall, till vikt och finhet (*Skrot och korn*) fördelad och bestämd efter en fastställd grund, kallad *Myntfot*, och å Statens vägnar försedt med ett afatt autentiskt märke (*Prägel*) till betyg på dess halt och vikt. Metall-mynt är således en godkänd vara, som i prägel å emottagaren lämnar Statens garantie om fäkerhet, att i myntet erhålla metall till en viss mängd och finhet.

5 §.

Prägeln är derföre ett nödvändigt vilkor för ett af Staten erkändt mynt, och den borde i allmänhet kända storhetsmått och lätt begripliga fördelningar deraf, utmärka myntets både quantitet och kvalitet; t. ex. Ett unce fint Silfv. med $\frac{1}{10}$ tillsats.

6 §.

6 §.

Varor, med undantag af präglad metall, då de till utbyte nyttjas och enligt deras ägande och vid öfverlåtandet medföljande värde emottagas, kallar Gr. v. Soden, i en annan mening och oegentligt, Waru-mynt. De öfverföra väl vid öfverlåtandet ett genvärde, men sakna prägeln, som innebär Statens garantie därför.

7 §.

Alla andra slags bylesmedel, som innebära en invisning på, men ej vid öfverlämnandet medföra ett reelt värde, äro icke egentligen mynt utan Credit-Inrättningar, och erhålla sitt värde af den med dem följande mer eller mindre grundade öfvertygelsen hos Emottagaren, att han för dem kan erhålla verkelig Valuta, och denna öfvertygelse grundar sig i allmänhet på deras ägande hypothek.

8 §.

Såsom hypothek, för sådane Credit-Inrättningar, kan ligga en fond i metall-mynt, Fastigheter, Rå metall eller varor, eller en blott förfäkran af en Regering, af Ständer eller och af private, att framdeles erhålla betalning: Ja! till ock med blotta invisningar lydande på något slag af nyfsnämde hypotheker.

9 §.

Deraf upkomma flere slags Credit-Inrättningar, såsom Banker, Wäxel- och Låne-Contor, Disconter, Lombarder och Assistencer m. fl.; och deras i omlopp bragte Invisningars värde bestämmas af hypothekets verklighet och beskaffenhet, af möjligheten och vigheten till åtkomsten deraf.

10 §.

Penningar, utan reelt värde, och utan invisning derä med bestämd betalnings-tid, ort och betalningsfätt, äro ett i omlopp bragt Nödmynt, som likväl genom behovet, och i brist af annan tillgång på bytesmedel för Waru omsätningar, kan hållas i omlopp. De flesta Stater hafva någon gång begagnat denna utväg; Och desä penningars värde bestämmas, nästan efter samma grunder som enskiltas Credit, af det större eller mindre hopp man äger, att snart se dem med verkligt mynt realiserade. Löpa Stats-Obligationer med vanlig ränta och man tillika har säkerhet hos utgifvaren, att den beständigt kan utgå, uppehållas de derigenom uti värde; är tillika en Amortisements fond anslagen till Capitalets framtida afbetalning och samma fond dertill verkligen användes, stiga de ännu mer i värde — finnes ingendera är det blott behovet eller tvångs medel, som kunna fätta dem i omlopp, och de skola ändå falla under det dem åfatta värde.

11 §.

Silfver är en vara af relativt värde; detta värde ökas genom ett utvidgadt bruk och större efterfrågan; d. ä. Silfvers bruk till mynt har förökat desä värde; Ett förökadt bruk deraf till njutningsmedel, höjer äfven desä värde såsom mynt. Genom en förökad masä och lättare tillgång på Silfver minskas desä relativa värde, dock icke på samma fätt, som en förökad tillgång på fungibla varor fäller deras pris. Desä förändringar uti Silfrets relativa värde såsom metall, är äfven det mynt underkastadt, som deraf blifvit prägladt, hvarföre icke heller Silfver-mynt utgör någon för alltid bestämdt måttstock på varors värden.

12 §.

12 §.

Silfver-mynt är en förädlad vara och i form af mynt tjenligare till sitt ändamål, att såsom bytesmedel befordra vighet och säkerhet i handel. Silfver får således genom myntningen, utom sitt ägande metalls värde, ännu ett ökad — ett förädlings-värde; hvilket värde, genom den i allmänna rörelsen deraf beräknade säkerhet och nytta, bestämmes.

13 §.

Slagskatt, en afgift, som för metallens Loyering, afdelning och prägling till Myntherren erlägges, är till sin princip icke obillig. Om den genom afdrag å myntet uptages bör fjelfva myntnings kostnaden blifva dess rätta belopp, och är tillika ett minimum derföre, om ändamålet skall vinnas. Myntets förädlings värde (f. föreg. §.) öfverstiger vanligen präglings kostnaden och är för Slagskatten ett maximum. Utmyntar en Nation utan slagskatt blifver National-förlusten lika med myntningskostnaden, då myntet nedsmältes och till en del, dock icke alltid, när det ifrån Landet utföres.

14 §.

Slagskatten kan icke updrifvas, så att den öfverstiger förädlings-värdet, ty ingen värderar mynt högre än rå metallen och den fördel som svarar emot hvad man genom myntningen vinner i vighet och säkerhet vid omfättningar. Fordras högre slagskatt skall ingen privat person inlämna silfver att mynta, ej heller skall man vid en fri utväxling erhålla mera omtyntadt Silfver derföre.

15 §.

Ett metallmynts total-värde utgöres således af fjelfva den rå metallens värde med tilläggning af förädlings-värdet, och
kan

kan icke fliga deröfver, men bägge desä beständsdelar af ett metall-mynts värde äro förändring underkastade, på skilda tider och orter. En Giro eller Deposito Banks Attester, på nedfatt metall-mynt, kunna i sin högsta fullkomlighet möjligen, i visä händelser, öfverfliga metall-myntets värde.

16 §.

Vanligen plägar man vid arbetande och utmyntningen af ädla metallerna tillsätta någon del fämrre metall, som kallas *Loyera*, och tillsattsen deraf, *alliage* eller *beskickning*. Om myntets halt är lika med, eller finare än, controlleradt verk-silfver, skall det alltid bibehålla sitt metall värde, relativt till arbetadt eller så kalladt Verksilfver; men myntet kan äfven möjligen falla under metall-värdet, nemligen då skedning fordras, att befria det ifrån en öfverflödig beskickning af fämrre metall, innan det till Verksilfver kan användas; kostnaden dertill måste då tillika af rena metall-värdet afdragas, och myntet således falla i pris; Blifver myntet af bättre halt (finare korn) än Verksilfver, har man att frukta ned-smältning och Statens förlust blifver, utom den genom ned-smältningen förlorade myntningskostnaden, ännu dertill skedningskostnaden af en motsvarande quantitet verksilfver, hvilken utgår, då desamma skall ommyntas. Måne derföre Verksilfrets och myntets halt böra vara lika?

17 §.

Detta raisonnement vid undersökningen om förhållandet mellan Myntets och Verksilfrers beskickning kan äfven utsträckas vidare; och vi tro att myntets *alliage* bör i förhållande till andra Nationers bruk och med afseende derä bestämmas.

18 §.

Kostnaden till anskaffande af ett redbart mynt-capital, dess utmyntning, och ersättning för myntets afmötning, bör ovägerligen af Nationen, som nyttjar det, betalas. Men då sjelfva metallen och dess utmyntning orsakar betydlig kostnad ju större Capital deraf, som anskaffas, präglas och underhålls, så bör man vara omtäckt på, att med så liten summa, som möjligt, af metall-mynt bestrida utbytet, och att i möjligaste måtto bespara myntnings-kostnaden, utan att hinder eller afbrott derföre sker i den vanliga circulationen.

19 §.

De hufvudsakligaste medel, som man uptäckt till besparande af metall-mynt, hafva varit, att genom tillhjälp af Crediten anskaffa mindre kostsamma representanter, och att, i stället för Metall-capitalerna, som förtära räntorna af deras inköps-värde, använda sådana Capitaler, som inbringa räntor.

20 §.

Men der ett vidsträckt Credit-system skall kunna uprätthållas, måste man icke allenast äga valuta derföre, utan och tillgång på myntad metall, till ett prompt utbyte emot föredde inveisningar, så framt de skola i värde uppehållas; Derfädes synes mig vara fördelagtigast för Nationen om myntningskostnaden bestrides directe af Stats-Casfan, såsom det sker i England, utan att upbära slagskatt vid myntningen.

21 §.

En nation har alltid fördel af att äga ett, åtminstone till en del, reelt mynt-Capital. Till underhållande af ett sådant reelt

reelt mynt - Capital skall säkert bidraga om Verksilfver endast får arbetas till sådana finhets grader, att det utan skednings-kostnad kan till mynt användas, och om tillika den dubbla Vinsten af myntets högre värde framför rå metall, och af förvandlingen af ett öfverflödigt och obrukadt Silfver till räntegifvande Capital, utan Slagskatt, lämnas till private, så skall på detta sätt, hvad som till Verksilfver blifvit uparbetadt, småningom öfverlämnas och återgå till Mynt - Capitalet. Nationalvinsten (emot upoffring af Slagskatten) blifver en säkrare tillgång på redbart mynt och de för Staten fördelagtigare följer af ett mer stadgadt Penninge - System; Den högsta möjliga förlusten vore myntnings-kostnaden, men den förloras icke hel och hållen, ty allt myntet upsmältes icke.

22 §.

Vid Specie myntets utförande (som genom prohibitiva lagar aldrig kan förekommas) förlorar en Nation icke alltid Myntnings-kostnaden, ty, om Myntets halt är lika eller bättre än det derstädes brukade Verksilfvrets, äser äfven utlämningen och beräknar det afvanföre bestämda förädlings-värdet, och då kan ej hela myntnings-kostnaden vid utförsel för Nationen anses förlorad. Är myntet af dålig och ringa halt, kan vid utförseln till och med en del af metall-värdet blifva en National förlust.

23 §.

Då det intresserar en Nation att äga ett reelt mynt Capital och då Specie myntets utförsel genom förbud ej kan förekommas, så synes mig, efter det är en starkare Consumtion af främmande Varor, som betungar handelsvågen, och som är förnämsta orsaken till Specie - myntets utförande, och då

då införfel af främmande Industri producter tillika motarbetar inhämsk konfftit, att en stark afgift på desfa Importer, såsom Viner, Caffé och Socker m. m. både vid införfel och förfäljning borde läggas; dock med undantag af Nödvändighetsvaror, som icke kunna produceras såsom Salt m. fl. Stora Sjötullen är i detta afseende en af ålder känd ganska lämpelig Consumtions - afgift, men den borde då också nu, lika som af ålder vanligt varit, betalas, icke i Sedlar — icke uti inhemskt Specie — utan i Silfver efter finhet och vikt, som borde till myntning inlämnas emot depositions bevis; och därifrån kunde det sedan såsom Mynt för Statens behof disponeras. Men Stora Sjötullen vore, uti ett land med så vidlyftig skärgård och ringa bevakning en otillräcklig afgift om icke för Salufriheten och konsumtion af sådana varor ännu en Specie - afgift de Handlande ålades; På detta sätt skulle det penninge Capital småningom återkomma i Rörelsen, som hemligen blifvit utfördt, att förbigå all annan förmånlig verkan denna afgift skulle hafva till upmuntran af inhemska industri och inhemska förbrukning, genom minskande af all öfverflödigg Consumption af Utländska producter.

24 §.

Metall-mynt är en vara icke af absolut, men af relativt värde och derföre äfven desto tjenligare till Bytes-medel — Myntets Relativa värde bestämmes icke genom blotta Productions kostnaden, utan efter samma regler, som alla andra varors bytesvärde; Och lika som mynt bestämmer varors värde, bestämma äfven de senare myntets; Och äfvenså köpas mynt för varor, såsom varor för penningar, hvilket är nödigt, att väl observera när man vill jämföra penningssummors värde för skilda tids epoker.

25 §.

Mynts relativa värde emot varor, och äfven särskilda Myntsorters sig emellan, då vigten sättes lika, beror af deras halt, ty ju finare korn desto mera värde äger myntet under mindre volume, desto större transportabilitet och säkerhet emot för stark tillblandning af främmande ämnen, desto tjenligare till ändamålet, desto bättre mynt. — Om Verksilfver gäller nästan samma yttrande — Männe derföre i allmänhet Loyerung är i Ekonomiskt afseende nyttig? Vid besvarande af denna fråga måste afseende hafvas enl. 17 §. på närgränsande Nationens bruk, och på den anmärkning, att beskickning af en främmande metal gör masan hårdare och minskar afnötningen till besparing för enskilda och Staten.

26 §.

Till besparande af kostnaden, att anskaffa och underhålla att för Nationen dyrt Reelt mynt Capital, hafve vi redan uti det föregående gifvit en anledning, men vele här ånyo företaga samma ämne till närmare granskning. Utom de anvisningar vi uppgifvit i 21, 22 och 23 §§. att bibehålla mynt Capitalet, att förekomma nedsmältning och öfverflödigt bortlädande deraf, eller åtminstone sannolika utvägar, att billigaft få desä förluster ersätta, så anmärke vi vidare, att ju hastigare circulation sker, ju oftare hvarje mynt piece, gång efter annan, kan begagnas vid utbyte inom en gifven tid, ju större varumängd kan under tiden för samma penningar köpas och säljas; följakteligen bidrager alt, som ökar circulationens hastighet, att minska behovet af Penninge-Capitalet, i jemnförelse till den circulerande varumängdens värde.

27 §.